

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Peuteropvang Hummeltjeshonk

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 27 augustus 2019

Samenvatting

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 13 juni 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang Hummeltjeshonk. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven en peuteropvang in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019. Deze peuteropvang maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op de peuteropvang aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

Kinderopvangorganisatie: Stichting
Kinderopvang Roermond (SKR)

LRK-nummer: 772247353

Totaal aantal doelgroeppeuters: 29

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op de peuteropvang aan de orde komen. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de peuteropvang en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

De pedagogisch medewerkers en locatiemanager moeten nadenken over een manier om meer ouders te betrekken bij activiteiten die de peuteropvang organiseert.

Daarnaast brengt de leiding van de peuteropvang niet in beeld of voldoende peuters zich tot het gewenste niveau ontwikkelen voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan.

De peuteropvang brengt nog te weinig in beeld of ze de kwaliteit realiseert die ze in haar pedagogisch beleidsplan belooft. Daarvoor moet de zelfevaluatie beter worden opgezet. Daartoe behoort ook een tevredenheidsmeting onder ouders. Met een eigen zelfevaluatie kan de peuteropvang ook in gesprek gaan met bijvoorbeeld ouders en gemeente om te zien wat goed gaat en waar nog verbetering mogelijk is.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuteropvang Hummeltjeshonk.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groepen, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers en de locatiemanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Kan beter
- Voldoende
- Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuteropvang Hummeltjeshonk.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang Hummeltjeshonk als 'voldoende' voor het ontwikkelingsproces en als 'kan beter' voor de ontwikkelingsresultaten en de kwaliteitszorg.

Context

Peuteropvang Hummeltjeshonk is een locatie van Stichting Kinderopvang Roermond (SKR). Deze Stichting heeft meerdere locaties voor peuteropvang en enkele kinderdagverblijven in Roermond.

Hummeltjeshonk biedt gedurende vijf ochtenddelen en drie middagdelen peuteropvang voor kinderen van 2-4 jaar en is nu nog gevestigd onderin een appartementencomplex tegenover basisschool Vincent van Gogh. Mede vanwege de samenwerking met deze basisschool is het voornemen om nog in 2019 in een vleugel van deze school onderdak te vinden. Er zijn 32 kindplaatsen binnen deze peuteropvang en het grootste deel van de kinderen, heeft een indicatie voor voorschoolse educatie. Momenteel worden bij de ingeschreven peuters thuis veertien verschillende talen gesproken.

In samenwerking met basisschool Vincent van Gogh bestaat er een zogenaamde o-groep, waarin oudste peuters en jongste kleuters met een pedagogisch medewerker en een groepsleerkracht gezamenlijk een aanbod voor voor- en vroegschoolse educatie volgen. Vanuit de ggd-inspecties is geconstateerd dat in deze vorm de gekozen aanpak in strijd is met het 'Besluit Kinderopvang art. 3 en 7'. Vanwege de consequenties door deze strijdigheid voor de gemeente, heeft de gemeente aangegeven de o-groep vanaf augustus 2019 niet langer meer te gedogen. SKR overweegt daarom ook te stoppen met de o-groep.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 17 september 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

Er is geen aanleiding voor vervolgtoezicht. Peuteropvang Hummeltjeshonk valt onder het reguliere vve-toezicht.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op peuteropvang Hummeltjeshonk.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers van de peuteropvang gebruiken een integrale vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers steeds beter doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de

informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen met ouders.

Met de peuters die extra taalbehoeften hebben, werkt de tutor voorafgaand aan de groepsactiviteit al met de betreffende kinderen aan de taalverwerving en woordenschatontwikkeling die in het thema aan bod komen.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij werken opbrengstgericht en stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Zij gaan actief na of peuters de opdrachten begrijpen en of ze daarmee hun doelen gehaald hebben.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat beter kan, is het stimuleren van de kinderen om veel te praten, te laten verwoorden waarmee ze bezig zijn en daarbij te stimuleren om juist de woorden te gebruiken die centraal staan in het thema.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarden we als voldoende.

De leiding van de peuteropvang en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroeppeuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de

doelgroepeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

De voorschool en de basisschool zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Deze komt op dit moment het meest tot uiting in de o-groep, waarin sprake is van een doorgaande lijn in het aanbod, de zorg en begeleiding en het ouderbeleid rondom het jonge kind.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, door middel van themabrieven en apps of email. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Er is voor de ouders geen cursusaanbod meer (bijvoorbeeld vve-Thuis), waarin ze onder begeleiding oefenen met ontwikkelingsgerichte activiteiten voor hun kinderen. Daarnaast denken we dat, gerelateerd aan gemeentelijk ouderbeleid, intensiever gewerkt kan/moet worden om ouders te betrekken bij de ouderactiviteiten die de peuteropvang organiseert. Zo is er bijvoorbeeld geen oudercommissie omdat er geen ouders interesse zouden tonen.

De samenwerking met ketenpartners, zoals het consultatiebureau en schoolmaatschappelijk werk, verloopt naar wens en de pedagogisch medewerkers weten ook hoe en wanneer ze deze kunnen inschakelen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als kan beter.

De pedagogisch medewerkers hebben hoge verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. Per peuter brengen zij in beeld welk ontwikkelingsniveau is behaald.

De leiding en de medewerkers hebben echter nog geen expliciete doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden gesteld, passend

bij de kenmerken van de kindpopulatie, aan het eind van de peuterperiode. De individuele kindgegevens worden ook nog niet gebundeld om op zaalniveau conclusies te kunnen trekken. Daardoor weet de peuteropvang niet of genoeg (doelgroep)peuters zonder, of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan en of dit het gevolg is van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog	•		

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarden we als kan beter.

De houder van de peuteropvang heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

De peuteropvang heeft realistische doelen geformuleerd in het locatiespecifieke gedeelte van het pedagogisch beleidsplan. De evaluatie daarvan vindt echter nog op impliciete en onvolledige wijze plaats. Zo wordt bijvoorbeeld niet op gestandaardiseerde wijze de kwaliteit van het pedagogisch en didactisch handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld gebracht en worden de ouders niet bevraagd op hun tevredenheid. Daardoor ontbreekt een basis om planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering te nemen waar dat nodig is.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarden we als voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. Daarnaast is er een bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij

zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als kan beter.

De leiding van de peuteropvang verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad.

De verantwoording kan echter aanzienlijk verbeterd worden, zodra de peuteropvang beschikt over eigen evaluaties ten aanzien van de gerealiseerde kwaliteit. Dan kan met belanghebbenden (zoals de gemeente, een oudercommissie, de samenwerkende basisschool) een kwaliteitsdialoog op gang worden gebracht, om er beter van te worden.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

De medewerkers, ouders en kinderen van Hummeltjeshonk hebben het bezoek van de onderwijsinspecteur als prettig ervaren.

We zijn trots dat de pedagogisch medewerkers een prettige en positieve sfeer weten te creëren waarin peuters en ouders zich welkom en gezien voelen.

De pedagogisch medewerkers hebben oog voor de ontwikkeling en het welbevinden van ieder kind en zorgen ervoor dat de peuters de extra aandacht en begeleiding krijgen die ze nodig hebben.

Een mooi compliment.

Naast de positieve punten zijn er ook ontwikkelpunten.

Ouderbetrokkenheid:

De samenwerking met ouders vinden wij binnen onze organisatie zeer belangrijk. In de peuteropvang worden kinderen opgevangen uit een diversiteit van en uit anderstalige culturen waardoor het vaak moeilijk kan zijn om de ouder op de juiste manier te bereiken.

Om de betrokkenheid van ouders te verbeteren wordt op organisatie niveau het "ouderbeleid VVE" verder ontwikkeld. Dit beleid zal lokaal uitgewerkt worden. Bijvoorbeeld door het organiseren van een ouderavond of het invoeren van een vast inloopkwartier. Een tevredenheidsonderzoek kan hier ook een onderdeel van zijn.

Ontwikkelingsresultaten:

De systematiek die nu gebruikt wordt voor het uitvoeren van VVE is herzien. In deze evaluatie wordt middels een stappenplan zichtbaar en toetsbaar gemaakt hoe VVE uitgevoerd wordt per kind. Dit behelst de start van het kind, het stellen van (week) doelen en plannen, de (tussentijdse) evaluatie en de warme overdracht. Dit stappenplan wordt ondersteund door de opgedane kennis over het kind uit de observaties middels het volg- en observatiesysteem KJK. Hierdoor wordt het individuele kind beter gevolgd en is in beeld of de peuter zich naar het gewenste niveau ontwikkeld heeft, voor het naar de basisschool gaat.

Kwaliteitszorg:

De individuele kind gegevens kunnen dan ook op zaalniveau verzameld en geanalyseerd worden op behaalde doelen en kwaliteit. Op basis van de evaluaties kunnen er planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering genomen worden.

Verantwoording:

Door bovenstaande toe te passen kan er een kwaliteitsdialoog op gang worden gebracht met o.a. de gemeente en de basisschool.